W nagłówku w lewym górnym rogu znajduje się logo Komisji do spraw reprywatyzacji nieruchomości warszawskich zawierające godło państwa polskiego i podkreślenie nazwy organu w formie miniaturki flagi RP

Warszawa, dnia 13 października 2026 r.

Sygn. akt KR II R 52/26

DECYZJA nr KR II R 52/25

Komisja do spraw reprywatyzacji nieruchomości warszawskich w składzie:

Przewodniczący Komisji:

Arkadiusz Myrcha

Członkowie Komisji:

Christian Młynarek, Mirosław Józef Pampuch, Sławomir Potapowicz, Anna Tarczyńska, Adrian Wasielewski, Anna Wierzbica

na posiedzeniu niejawnym w dniu 13 października 2026 r.

po rozpoznaniu sprawy w przedmiocie decyzji Prezydenta m.st. Warszawy z 6 grudnia 2012 roku nr 561/GK/DW/2012 ustalającej na rzecz M M odszkodowanie w wysokości zł za przejętą dekretem z 26 października 1945 roku o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m. st. Warszawy (Dz.U z 1945r. nr 50 poz. 279) nieruchomość położoną w Warszawie przy ul. Browarnej 15 hip. nr,

z udziałem stron: Miasta Stołecznego Warszawy, M M

na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. o szczególnych zasadach usuwania skutków prawnych decyzji reprywatyzacyjnych dotyczących nieruchomości warszawskich, wydanych z naruszeniem prawa (Dz. U. z 2021 r. poz. 795, dalej: ustawa z 9 marca 2017 r.) w związki z art. 30 ust. 1 pkt. 4 a ustawy z dnia 9 marca 2017 r. w związku z art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. w związku z art. 105 paragraf 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025 r., poz. 1691, dalej: k.p.a.),

orzeka:

uchylić w całości decyzję Prezydenta m.st. Warszawy z dnia z 6 grudnia 2012 roku nr 561/GK/DW/2012 i umorzyć postępowanie w całości w przedmiocie ustalenia i przyznania odszkodowania.

UZASADNIENIE

I

1. Przebieg postępowania administracyjnego przed Komisją do spraw reprywatyzacji nieruchomości warszawskich

Komisja do spraw reprywatyzacji nieruchomości warszawskich (dalej: Komisja), działając na podstawie art. 15 ust. 2 i 3 w zw. 16 ust.1 ustawy z dnia 9 marca 2017 r., postanowieniem z dnia 28 lipca 2020 r. wszczęła z urzędu postępowanie rozpoznawcze o sygn. akt KR II R 11/20 w sprawie decyzji Prezydenta m.st. Warszawy z 6 grudnia 2012 roku nr 561/GK/DW/2012 ustalającej na rzecz M M odszkodowanie w wysokości zł (słownie: złotych) za przejętą dekretem z 26 października 1945 roku o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m. st. Warszawy (Dz.U z 1945r. nr 50 poz. 279) nieruchomość położoną w Warszawie przy ul. Browarnej 15 hip. nr, która obecnie stanowi część działki nr 34 z obrębu 5-04-02,

wielkości 509 m ², dla której Sąd Rejonowy dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie prowadzi księgę wieczystą nr.

Pismem z dnia 31 lipca 2020 r. dokonano zawiadomienia stron o wszczęciu postępowania rozpoznawczego. W trybie art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. zawiadomienie o wszczęciu postępowania zostało ogłoszone w Biuletynie Informacji Publicznej.

W dniu 12 stycznia 2021 r. Komisja wydała decyzję oznaczoną sygn. KR II R 11/20, w której stwierdziła nieważność decyzji Prezydenta m.st. Warszawy z dnia 6 grudnia 2012 r. nr 561/GK/DW/2012 w całości, ustalającej na rzecz M M odszkodowanie w wysokości zł.

Skargi na decyzję Komisji z dnia 12 stycznia 2021 r. KR II R 11/20 do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie wniosło Miasto Stołeczne Warszawa oraz M M.

Wyrokiem z dnia 14 kwietnia 2022 r. sygn. I SA/Wa 478/21 Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie uchylił zaskarżoną decyzję Komisji. W uzasadnieniu wyroku Wojewódzki Sąd Administracyjny w odniesieniu do stanowiska Komisji co do spełnienia przesłanki z art. 215 u.g.n. wskazał, że ,,Niezależnie jednak od powyższego Sąd podzielił wątpliwości zasygnalizowane przez Komisję w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji, że możliwym jest iż Z P utracił możliwość władania nieruchomością przed 5 kwietnia 1958 r. Słusznie Komisja wskazała na dowody i okoliczności, które mogą świadczyć o tym, że były właściciel nieruchomości warszawskiej przy ul. Browarnej 15 już przed dniem 5 kwietnia 1958 r. mógł utracić możliwość faktycznego władania przedmiotową nieruchomością. Przede wszystkim należy zwrócić uwagę na okoliczność, że z protokołu z 12 marca 1952 r. wynika, że sporny grunt objął w posiadanie Skarb Państwa, który przystąpił następnie do rozbiórki znajdującego się na nim budynku, wykwaterowując jednocześnie mieszkających tam lokatorów. Objęcie zatem we władanie działki przy u. Browarnej 15 i prowadzenie na niej robót porządkowo-rozbiórkowych przez Państwo może wskazywać na pozbawienie Z P możliwości władania tym terenem, czego jednak

Prezydent nie rozważył zanim przyznał odszkodowanie. Nie wynika to bynajmniej z uzasadnienia decyzji odszkodowawczej, na co słusznie zwróciła uwagę Komisja."

Wskazując na wytyczne co do dalszego postępowania Komisji, Wojewódzki Sąd Administracyjny wskazał, że ,,o ile w sprawie nie pojawią się inne niż dotychczas podnoszone przez Komisję okoliczności uzasadniające stwierdzenie nieważności decyzji odszkodowawczej, Komisja rozważy zakończenie postępowania w inny niż przewidziany w art. 29 ust. 1 pkt 3a ustawy sposób. Uwzględni przy tym okoliczność dotyczącą prawdopodobnego pozbawienia możliwości korzystania przez byłego właściciela w dacie 5 kwietnia 1958 r. (a nawet wcześniej) z części obecnej działki nr 34 o pow. 509 m^2. Jednocześnie Sąd orzekający nie przesądza z tego powodu kwestii prawidłowości przyznania odszkodowania na rzecz Beneficjenta."

Od powyższego wyroku wniesiona została przez Komisję skarga kasacyjna.

Wyrokiem z dnia 10 czerwca 2025 r. sygn. akt I OSK 1926/22 Naczelny Sąd Administracyjny oddalił skargę kasacyjną Komisji. W uzasadnieniu wyroku Naczelny Sąd Administracyjny wskazał: ,,Należy podkreślić, że powodem uchylenia zaskarżonej decyzji przez Sąd I instancji było stwierdzenie, że w stanie faktycznym ustalonym w sprawie i mającym oparcie w zgromadzonym w aktach materiale dowodowym, weryfikowanej decyzji odszkodowawczej Prezydenta nie można przypisać wady nieważności ze względu na przywołane w zaskarżonej decyzji okoliczności uzasadniające zdaniem Komisji stwierdzenie nieważności decyzji odszkodowawczej. Sąd I instancji trafnie nie wykluczył zatem możności stwierdzenia nieważności decyzji odszkodowawczej ze względu na okoliczności inne niż dotychczas podnoszone przez Komisję. Warto przy tym zauważyć, mając na uwadze zarzut sformułowany w punkcie 2.a-b petitum skargi kasacyjnej, że Sąd I instancji wskazał, że jeżeli takie okoliczności nie zostaną stwierdzone, to Komisja rozważy zakończenie postępowania w inny niż przewidziany w art. 29 ust. 1 pkt 3a ustawy sposób – uwzględniając przy tym okoliczność dotyczącą prawdopodobnego pozbawienia możności korzystania przez byłego właściciela w dacie 5 kwietnia 1958 r. (a nawet wcześniej) z części obecnej działki nr 34 o pow. 509 m^2. Jednocześnie Sąd I instancji nie przesądził z tego powodu kwestii prawidłowości przyznania

odszkodowania na rzecz Beneficjenta.” W uzasadnieniu wyroku Naczelny Sąd Administracyjny odniósł się również do kwestii sprzedaży roszczeń dekretowych, wskazując że: ,,Nabywca roszczenia nie uzyskuje interesu prawnego i nie staje się stroną postępowania odszkodowawczego na gruncie ustawy o gospodarce nieruchomościami ani stroną postępowania dekretowego. Stanowisko to znalazło swój wyraz w uchwale siedmiu sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego z 10 kwietnia 2024 r. sygn. akt I OPS 1/23, oraz z 30 czerwca 2022 r., sygn. akt I OPS 1/22. Odwołanie się do argumentacji zawartej w uzasadnieniach tych uchwał, a tym bardziej uznanie tych uchwał za wiążące w rozpoznawanej sprawie nie jest możliwe z powodu konstrukcji zarzutów skargi kasacyjnej. Nie zarzucono w niej mianowicie naruszenia art. 28 k.p.a. w powiązaniu z przepisami prawa materialnego, czyli z normą prawną, która stanowi podstawę ustalenia uprawnienia lub obowiązku.”

Mając na uwadze powyższe orzeczenie Naczelnego Sądu Administracyjnego sprawa aktualnie jest prowadzona pod sygn. akt KR II R 52/25 w przedmiocie decyzji reprywatyzacyjnej, dotyczącej ustalenia i przyznania odszkodowania za nieruchomość przy ul. Browarnej 15, została przekazana Komisji celem ponownego rozpatrzenia. Sprawa została zarejestrowana i jest prowadzona pod nową sygnaturą akt KR II R 52/25. Zawiadomienie stron o zmianie sygnatury akt w przedmiotowej sprawie zostało opublikowane w Biuletynie Informacji Publicznej 17 listopad 2025 r.

Zawiadomieniem z dnia 30 września 2026 r. Komisja poinformowała strony o zakończeniu postępowania rozpoznawczego w sprawie nieruchomości warszawskiej położonej przy ul. Browarnej 15, dotyczącej decyzji Prezydenta m.st. Warszawy z dnia 6 grudnia 2012 r. nr 561/GK/DW/2012 oraz poinformowała, że w terminie 7 dni od dnia doręczenia niniejszego zawiadomienia, strona ma prawo wypowiedzieć się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Zawiadomienie zostało opublikowane w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Sprawiedliwości w dniu 30 września 2026 r.

Strony nie skorzystały z prawa do wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów.

Społeczna Rada w opinii z dnia 8 października 2026 r. nr 35/2026 w sprawie decyzji Prezydenta m.st. Warszawy z dnia 6 grudnia 2012 r. nr 561/GK/DW/2012 wniosła o stwierdzenie nieważności decyzji Prezydenta m. st. Warszawy nr 561/GK/DW/2012 z dnia 6 grudnia 2012 r. W uzasadnieniu opinii Społeczna Rada wskazała, że ww. decyzja została wydana z rażącym naruszeniem art. 7 ust. 1 i 2 oraz ust. 5 dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m. st. Warszawy, tj. na rzecz M M**,** któremu nie przysługiwał przymiot strony postępowania administracyjnego. Wada ta stanowi rażące naruszenie prawa i zgodnie z art. 156 paragraf 1 pkt 2 k.p.a. należy stwierdzić nieważność decyzji i usunąć ją z obrotu prawnego. Ponadto organ wydał decyzję wbrew dowodom świadczącym o tym, że nie zaistniała jedna z przesłanek, które zgodnie z art. 215 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2026 r. poz. 399, dalej: „u.g.n.") muszą być spełnione łącznie w celu ustalenia odszkodowania za nieruchomość.

II

Na podstawie zebranego materiału dowodowego Komisja ustaliła, co następuje:

1. Opis nieruchomości

Nieruchomość warszawska, oznaczona dawnym hip. 2722 położona przy ul. Browarnej 15 obecnie stanowi część działki nr 34 z obrębu 5-04-02, o powierzchni 509 m ². Dla nieruchomości Sąd Rejonowy dla Warszawy – Mokotowa w Warszawie prowadzi księgę wieczystą . Właścicielem gruntu jest Miasto Stołeczne Warszawa.

2. Przeddekretowi właściciele nieruchomości i ich następcy prawni.

Zgodnie z zaświadczeniem Sądu Rejonowego dla Warszawy Mokotowa w Warszawie z dnia 18 lutego 1999r. Nr Ldz. 2159/98 tytuł własności nieruchomości warszawskiej ozn. hip. 2722 „W stołecznym Mieście Warszawie przy ulicy Browarnej

pod Nr ", zapisany był na imię Z L P ze spadku po H K na mocy własnoręcznego testamentu ujawnionego przy wniosku z dnia 20 kwietnia 1939r.”

Jak wynika z postanowieniem Sądu Rejonowego w Pruszkowie z dnia 5 lipca 1999 r., sygn. akt Ns 484/99, spadek po Z L P nabył syn T Z P w całości.

3. Umowy sprzedaży praw i roszczeń z dekretu warszawskiego

Na mocy umowy zawartej w formie aktu notarialnego Repertorium A nr 259/2006 z dnia 6 lutego 2006 r. przed M D, notariuszem w Warszawie, M M działający w imieniu i na rzecz T P sprzedał samemu sobie za cenę w kwocie zł udział wynoszący 1/3 części w prawach i roszczeniach do nieruchomości położonej przy ul. Browarnej hip. nr, wynikających z art. 7 dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m.st. Warszawy.

Na mocy umowy zawartej w formie aktu notarialnego Repertorium A nr 6009/2011 z dnia 2 sierpnia 2011 r. przed M D, notariuszem w Warszawie, T P sprzedał za cenę w kwocie zł. M M udział wynoszący 2/30 części w prawach i roszczeniach do nieruchomości położonej przy ul. Browarnej hip. nr, wynikających z art. 7 dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m.st. Warszawy.

Na mocy umowy zawartej w formie aktu notarialnego Repertorium A nr 1384/2012 z dnia 6 marca 2012 r. przed M D, notariuszem w Warszawie, T P sprzedał za cenę w kwocie zł M M pozostały udział wynoszący 6/10 części w prawach i roszczeniach do nieruchomości położonej przy ul. Browarnej hip. nr, wynikających z art. 7 dekretu z dnia 26.10.1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m.st. Warszawy.

4. Użytkowanie i zabudowa nieruchomości w latach 1945-1955

Z analizy akt sprawy wynika, że w dniu 5 marca 1946 r. Biuro Odbudowy Stolicy Wydział Nadzoru Inspekcja Budowlana Pogotowie Budowlane (L.Dz.WIB-1015) zleciło Społecznemu Przedsiębiorstwu Budowlanemu wykonanie robót zabezpieczających w budynku przy ul. Browarnej 15 w Warszawie polegających „na rozebraniu ścian działowych na najwyższym piętrze na wysokości jednej kondygnacji, usunięcie gruzu i rozbiórkę zagrożonego stropu tylnego traktu".

Z protokołu z 24 kwietnia 1947 r. wynika, że Komisji Kolaudacyjnej Dział Pogotowia Budowlanego Biura Odbudowy Stolicy zlecono przyjęcie robót zabezpieczających wykonanych przez Społeczne Przedsiębiorstwo Budowlane, roboty zlecone w dniu 5 marca 1946 r. rozpoczęto 30 marca 1946 r. zaś ukończono w dniu 10 kwietnia 1946 r. i polegały one na rozebraniu murów, stropów ceglanych, odsunięciu gruzu z jezdni, rozebraniu balkonów.

Zgodnie z protokołem oględzin nieruchomości przy ul. Browarnej 15 z dnia 15 stycznia 1948 r. dokonanym przez Wydział Inspekcji Budowlanej Zarządu Miejskiego w m.st. Warszawie L.dz. 677/IV-7-/48: „Budynek frontowy w przeważającej części 4-ro piętrowy, rozebrany od ulicy od poziomu parapetu I piętra z fragmentami do wysokości 5 pięter. Oficyna prawa 5 pięter, oficyna lewa 1 piętrowa. Przeznaczenie: dawny budynek mieszkalny. Budynek zniszczony, nie nadający się do obciążania stropami lub innymi elementami konstrukcji. Dachów brak. Rzeczywista nośność budynków niewielka. Spadające elementy budynku budzą obawy większych katastrof. Zagrożenie dla bezpieczeństwa publicznego przez możliwość zawalenia się fragmentów budynku, co może pociągać za sobą ofiary w ludziach" (k. 148-149 akt RP V Pa 199.2017).

Z zaświadczenia z dnia 1 kwietnia 1948 r. wynika, że nieruchomość nie została objęta w zarząd przez Wydział Administracji Nieruchomości, zaś Z P wszedł w posiadanie nieruchomości 5 kwietnia 1948 r. Z P zwrócił się do Zarządu Miejskiego o pozwolenie na roboty rozbiórkowe.

Na skutek podania z dnia 18 marca 1948 r. zarząd Miejski w ms.t. Warszawie Biuro Pomiarów wydał Z P zaświadczenie o tym, że nieruchomości hip. Nr przy ul. Browarnej nadano nr porządkowy 15.

Pismem z dnia 31 maja 1948 r. Wydział Inspekcji Budowlanej anulował zlecenie na rozbiórkę budynków przy ul. Browarnej 15 ponieważ właściciel przystąpił do rozbiórki we własnym zakresie (k. 22 RP V Pa 199.2017).

W dniu 5 kwietnia 1948 r. Z P zwrócił się do Zarządu Miejskiego o pozwolenie na roboty rozbiórkowe.

Z dokumentu „Rejestracja nieruchomości - opis nieruchomości" sporządzonego przez Resort Techniczno-Budowlany Zarządu Miejskiego w m.s.t. Warszawie z dnia 14 października 1948 r. wynika, że zarówno front jak i prawa oficyna stanowią stosy gruzu. Pozostała część to dwukondygnacyjna oficyna mieszkalna. Potwierdza to również inwentaryzacja sporządzona przez Resort Techniczno-Budowalny Zarządu Miejskiego w dniu 12 marca 1952 r., z której wynika, że na terenie posesji objętej hip. znajdują się:

- budynek frontowy – stosy gruzów,

- oficyna lewa, 2 kondygnacje, mieszkalna tylko ona nadawała się do użytkowania

- oficyna prawa stosy gruzów (k. 150-151. tom II akt RP V Pa 199.2017).

W protokole z dnia 8 lipca 1950 r. stwierdzono, że nie istnieje możliwość usunięcia wad w drodze naprawy na skutek dużego stopnia zniszczenia budynku.

W dniu 17 lipca 1950 r. Z P zwrócił się do Wydziału Inspekcji Budowlanej o pozwolenie na wykonanie robót budowlanych polegających na wydobyciu cegieł z hałdy gruzu na nieruchomości przy ul. Browarnej 15 w Warszawie.

W dniu 26 lipca 1950 r. na skutek podania z 17 lipca 1950 r. Wydział Inspekcji Budowlanej zezwolił Z P na dokonanie rozbiórki fragmentów parterowych i przyziemnych murów pozostałych po rozebranym i zburzonym budynku frontowym, oficyny lewej oraz 1 piętra oficyny prawej na nieruchomości przy ul. Browarnej 15 w Warszawie. Zaznaczono, że do rozbiórki oficyny prawej przystąpić można po uprzednim przekwaterowaniu lokatorów do lokali zastępczych.

Zgodnie z protokołem z 27 września 1952 r. budynki są wyburzone, w otoczeniu zwałów gruzu i rumowisk zachowany jest fragment 1 piętrowy, zawierający 3 izby zamieszkałe (4 lokatorów). Budynek nie ma dachu. Uznano, że budynek stanowi zagrożenie bezpieczeństwa dla zamieszkałych m.in. z uwagi na możliwość zawalenia się sklepień. Nie istnieje możliwość usunięcia wad w drodze napraw z uwagi na stopień zniszczenia budynku. Zachodzi konieczność opróżnienia budynku w stosunku do wszystkich zamieszkałych. Uznano, że należy wydać zarządzenia eksmisyjne w stosunku do wszystkich lokatorów (k. 42 akta t. I RP V Pa 199.2017).

W dniu 27 września 1952 r. PRN Wydział Inspekcji Budowlanej wydał zarządzenie eksmisyjne wobec lokatorów trzech zamieszkałych lokali – Z i J L, Z O, S Z (k.49 verte akt RP V Pa 199.2017).

Z protokołu oględzin nieruchomości z 2 czerwca 1953 r. wynika, że: „W otoczeniu zwałów gruzu i rumowisk zachowany fragment jednopiętrowy zawierający 3 pomieszczenia zamieszkałe – parter 1 izba S Z, I Piętro – 1 izba Z O, 1 izba Z i J L. Brak dachu. Zamoknięte sklepienia biegowe obciążone gruzem wykazują pęknięcia. Dojście do pomieszczeń I piętra istnieje po prowizorycznych schodkach nie gwarantujących bezpieczeństwa. Otaczające zwały gruzu przewyższają zachowany fragment budynku co powoduje zalewanie wodami opadowymi. Brak jakichkolwiek instalacji sanitarnych.”

W dniu 19 marca 1955 r. Dzielnica Stare Miasto zleciła Pogotowiu Budowlanemu rozbiórkę zachowanego fragmentu budynku i wywiezienie gruzu powstałego z rozbiórki oraz istniejącego. Nakazano uporządkować teren, a roboty wykonać niezwłocznie w celu uniemożliwienia ponownego zakwaterowania.

W dniu 24 marca 1955 r. Dzielnica Stare Miasto zwróciła się do Wydziału Inspekcji Budowlanej o zlecenie rozbiórki zachowanego fragmentu budynku.

W piśmie z dnia 14 lipca 1954 r. Prezydium Rady Narodowej Wydział Inspekcji Budowlanej zwrócił się o przyspieszenie wykwaterowania lokatorów, gdyż ich zakwaterowanie uniemożliwia dalsze prowadzenie robót porządkowych zgodnie z uchwałą Prezydium Rady Ministrów o dwu i pół letnim planie porządkowania Warszawy.

W dniu 13 sierpnia 1954 r. Prezydium Rady Narodowej w m.st. Warszawie zwróciło się do Wydziału Kwaterunkowego o wykwaterowanie lokatorów z fragmentu budynku przy ul. Browarnej 15.

17 sierpnia 1955 r. Wydział Inspekcji Budowlanej zwrócił się do Stołecznego Zarządu Budynków Mieszkalnych i Terenów o zastępcze wykonanie robót rozbiórkowych pozostałych fragmentów budynku przy ul. Browarnej 15 w Warszawie.

5. Postępowanie przed Prezydium Rady Narodowej
W dniu 20 marca 1948 r. wpłynął do Zarządu Miejskiego m.st. Warszawy opatrzony opłatą administracyjną wniosek Z P - dawnego właściciela hipotecznego o przyznanie prawa własności czasowej do gruntu położonego w Warszawie przy ul. Browarnej 15. Do wniosku został załączony wyciąg z księgi wieczystej, dotyczący nieruchomości przy ul. Browarnej 15 hip.. z dnia 22 sierpnia 1947 r. Na pismach widnieją znaki opłaty z datą 22 marca 1948 r.

Jak wynika z pieczęci Zarządu Miejskiego w Warszawie naniesionej na ten dokument, pismo zarejestrowano pod nr 506.

Objęcie gruntu w posiadanie przez gminę nastąpiło w dniu 23 stycznia 1948 r. zgodnie z ogłoszeniem zamieszczonym w Dzienniku Urzędowym Rady Narodowej i Zarządu Miejskiego m.st. Warszawy nr 3 z 1948 r., w związku z czym termin do składania wniosku dekretowego upływał z dniem 23 lipca 1948 r.

Orzeczeniem administracyjnym z dnia 27 grudnia 1951 r. nr GM/TW/22128/51 Prezydium Rady Narodowej w m. st. Warszawie odmówiło przyznania dotychczasowemu właścicielowi prawa własności czasowej do gruntu nieruchomości warszawskiej położonej przy ul. Browarnej 15, nr hip. Uzasadniono to tym, że w stosunku do przedmiotowej nieruchomości nie został złożony według Prezydium Rady Narodowej w m. st. Warszawie wniosek dekretowy. Wskazano, że dotychczasowy właściciel terenu, zgodnie z art. 7 dekretu, winien był złożyć w terminie do dnia 16 lutego 1949 r. wniosek o przyznanie prawa własności czasowej. Wobec niezłożenia wniosku nie mogło zostać przyznane prawo własności czasowej dotychczasowemu właścicielowi.

Orzeczenie skierowano do Wydziału Finansowego Terenowego Oddziału Likwidacyjnego w Warszawie oraz do wiadomości Zarządu Nieruchomości Miejskich i administracji domu przy ul. Browarnej 15 .

Nieruchomość położona w Warszawie przy ul. Browarnej 15 hip. nr, znajduje się na terenie objętym działaniem dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m.st. Warszawy (Dz. U. Nr 50, poz. 279).

Zgodnie z art. 1 powołanego wyżej dekretu przedmiotowa nieruchomość przeszła na własność gminy m.st. Warszawy, a następnie z mocy art. 32 ust. 2 ustawy z dnia 20 marca 1950 r. o terenowych organach jednolitej władzy państwowej (Dz. U. Nr 14, poz. 130) stała się własnością Skarbu Państwa.

Następnie powyższy grunt z dniem 27 maja 1990 r. stał się własnością Dzielnicy-Gminy Warszawa-Śródmieście, co potwierdził Wojewoda Warszawski decyzją nr 30079 z dnia 11 września 1992 r. w odniesieniu do działki ew. nr 34 w obrębie 5-04-02.

Na podstawie art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 25 marca 1994 r. o ustroju miasta stołecznego Warszawy (Dz. U. Nr 48, poz. 195) grunt przedmiotowej nieruchomości stał się własnością Gminy Warszawa Centrum.

Obecnie na mocy art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 15 marca 2002 r. o ustroju miasta stołecznego Warszawy (Dz.U. Nr 41, poz. 361 z późn. zm.) grunt przedmiotowej nieruchomości stanowi własność m. st. Warszawy.

6. Postępowanie o stwierdzenie nieważności orzeczenia administracyjnego Prezydium Rady Narodowej z dnia 27 grudnia 1951 r.

W dniu 22 lutego 2006 r. M M złożył do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Warszawie wniosek o stwierdzenie nieważności orzeczenia administracyjnego Prezydium Rady Narodowej w m.st. Warszawie z dnia 27 grudnia 1951 r. Nr GM/TW/22128/51 odmawiającego przyznania dotychczasowemu właścicielowi prawa własności czasowej do gruntu nieruchomości warszawskiej położonej przy ul. Browarnej 15 ozn. nr hip..

Wnioskodawca wskazał, że orzeczenie zostało wydane pomimo złożenia wniosku dekretowego w terminie.

Decyzją KOC/841/Go/06 z dnia 15 lutego 2007 r. SKO w Warszawie odmówiło stwierdzenia nieważności orzeczenia administracyjnego Prezydium Rady Narodowej w m.st. Warszawie z dnia 27 grudnia 1951 r. Nr GM/TW/22128/51 wobec braku podstaw, że zaskarżone orzeczenie administracyjne zostało wydane w warunkach określonych w art. 156 § 1 pki 2 k.p.a. ,tzn. z rażącym naruszeniem prawa - art. 7 ust. 1 dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m.st. Warszawy.

W uzasadnieniu decyzji organ wskazał, że były właściciel przedmiotowej nieruchomości nie złożył wniosku o przyznanie prawa własności czasowej. Podniesiono także, że również wnioskodawca nie przedstawił żadnego dowodu, że wniosek taki został złożony i to w terminie.

W dniu 2 marca 2007 r. M M złożył do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Warszawie wniosek o ponowne rozpoznanie sprawy. Sprawa została zarejestrowana pod sygn. KOC/1013/Go/07.

W dniu 30 kwietnia 2007 r. M M przedłożył do akt sprawy zaświadczenie Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie wskazujące, iż w rejestrze wniosków dekretowych istnieje zapis dotyczący złożenia wniosku w trybie art. 7 ust. I przy ul. Browarnej ozn. hip. przez P pełnomocnika G.

Pismem z dnia 26 czerwca 2007 r. Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie poinformował Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Warszawie, iż w rejestrze wniosków dekretowych brak jest zapisu dotyczącego złożenia wniosku o przyznanie prawa własności czasowej do gruntu położonego w Warszawie przy ul. Browarnej 15 oznaczonej nr. hip., istnieje natomiast zapis dotyczący złożenia wniosku w trybie art. 7 ust. 1 dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m.st. Warszawy - o przyznanie prawa własności czasowej do gruntu położonego w Warszawie przy ul. Browarnej 22 ozn. nr hip. przez pełnomocnika G P Fr.

W treści pisma wskazano, iż posiadane rejestry mają jedynie charakter pomocniczy i nie stanowią wyłącznego dowodu potwierdzającego fakt złożenia, bądź też nie złożenia wniosku w trybie art. 7 dekretu z dnia 26 października 1945 r. gdyż główne źródło informacji stanowią akta własnościowe.

Decyzją KOC/1013/Go/07 z dnia 20 sierpnia 2007 r. Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Warszawie orzekło o utrzymaniu w mocy decyzji KOC/841/Go/06 z dnia 15 lutego 2007 r. Uzasadniając decyzję Kolegium wskazało, że z akt sprawy wynika, że były właściciel przedmiotowej nieruchomości nie złożył wniosku o przyznanie prawa własności czasowej do nieruchomości położonej przy ul. Browarnej 15.

Skargę na powyższą decyzję SKO z 20 sierpnia 2007 r. nr KOC/1013/Go/07 wniósł M M, Wojewódzki Sąd Administracyjny odrzucił skargę prawomocnym wyrokiem z 4 grudnia 2007 r. sygn. akt I SA/Wa 1726/07.

7. Przebieg postępowania o ustalenie i wypłatę odszkodowania

Wnioskiem z dnia 12 lipca 2011 r. M M wystąpił do Prezydenta m.st. Warszawy o przyznanie i wypłacenie odszkodowania za nieruchomość położoną w Warszawie przy ul. przy ul. Browarnej 15 hip. nr.

Prezydent Miasta Stołecznego Warszawy po rozpatrzeniu powyższego wniosku, wydał w dniu 6 grudnia 2012 r. decyzję nr 561/GK/DW/2012, na podstawie art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 15 marca 2002 r. o ustroju m. st. Warszawy (Dz. U. Nr 41, poz. 361 z późn. zm.), art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.) oraz art. 4 pkt 9b, art. 11 ust. 1, art. 129 ust. 5 pkt 3, art. 132 ust. 1a i 5 oraz art. 215 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2010 r., Nr 102, poz. 651 z późn. zm.), którą orzekł w punkcie pierwszym decyzji o ustaleniu odszkodowania w wysokości zł (słownie złotych:), za przejętą dekretem z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m.st. Warszawy (Dz. U. Nr 50, poz. 279) nieruchomość położoną w Warszawie przy ul. Browarnej 15 hip. nr, która obecnie stanowi część działki ewidencyjnej nr 34, z obrębu 5-04-02. Natomiast w punkcie drugim o przyznaniu powyższego odszkodowania na rzecz M M zamieszkałego w Warszawie przy ul. Krakowskie Przedmieście 65 m. 5 - w wysokości zł (słownie złotych:) w całości.

Prezydent m.st. Warszawy odnosząc się do drugiej przesłanki art. 215 ust. 2 u.g.n. tj. pozbawienia byłych właścicieli faktycznej możliwości władania działką po dniu 5 kwietnia 1958 r., Prezydent m.st. Warszawy powołał się na wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 1 kwietnia 1999 r., sygn. akt: IV SA.614/97. W myśl powołanego orzeczenia „przez faktyczne władanie rozumie się nie tylko efektywne korzystanie z nieruchomości, ale także możliwość takiego korzystania, choćby władający nieruchomością nie czynił z niej użytku". Sąd podkreślił, że "negatywna przesłanka w postaci pozbawienia faktycznej możliwości władania działką po dniu 5 kwietnia 1958 r. może być dostatecznie zobiektywizowana w zasadzie wyłącznie poprzez ustalenie o objęciu faktycznego, rzeczywistego władztwa przez Państwo. Chodzi tu o faktyczne przejęcie władztwa, a nie o objęcie w posiadanie w rozumieniu dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m. st. Warszawy".

Ponadto organ wskazał, że decyzją z dnia 8 grudnia 1977 r. nr 270/76 Prezydent m. st. Warszawy ustalił miejsce i warunki realizacji inwestycji budowlanej polegającej na utworzeniu Parku Kazimierzowskiego.

W dniu 9 lipca 2009 r. Prezydent m. st. Warszawy wydał decyzję nr 415/Ś/2009, którą zatwierdził projekt budowlany i udzielił pozwolenia na wykonanie robót budowlanych dla inwestora - Zarządu Terenów Publicznych dla inwestycji polegającej na budowie ogrodzenia Parku Kazimierzowskiego przy ul. Browarnej, dz. ew. nr 34 z obr. 5-04-02.

Na podstawie powyższego organ wywiódł wniosek, że były właściciel utracił faktyczną możliwość władania nieruchomością po dniu 5 kwietnia 1958 r., a zatem spełnione zostały obie przesłanki kwalifikujące nieruchomość do przyznania odszkodowania.

8. Sprzeciw Prokuratora od decyzji Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Warszawie nr KOC 1013 /Go /07 z dnia 20 sierpnia 2007 r.
W dniu 4 października 2019 r. wpłynął do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Warszawie sprzeciw Prokuratora Regionalnego we Wrocławiu od ostatecznej decyzji nr KOC 1013 /Go /07 z dnia 20 sierpnia 2007 r. utrzymującej w mocy decyzję KOC/841/Go/06 z dnia 15 lutego 2007 r., mocą której odmówiono stwierdzenia nieważności orzeczenia administracyjnego Prezydium Rady Narodowej w m.st. Warszawie z dnia 27 grudnia 1951 r. nr GM/TW/22128/51 oraz decyzji Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Warszawie KOC/841/Go/06 z dnia 15 lutego 2007 r. o odmowie stwierdzenia nieważności orzeczenia administracyjnego Prezydium Rady Narodowej w m.st. Warszawie z dnia 27 grudnia 1951 r. nr GM/TW/22128/51.

Zaskarżonym decyzjom zostało zarzucone, że zostały wydane w warunkach określonych w przepisie art. 145 paragraf 1 pkt 5 kpa, gdyż po ich wydaniu wyszły na jaw istotne dla sprawy nowe okoliczności faktyczne oraz nowe dowody istniejące w dniu wydania decyzji, nieznane organowi, który wydal decyzje.

Wskazując na powyższy zarzut, w oparciu o przepis art. 145 paragraf 1 pkt 5 kpa oraz art. 151 paragraf 1 pkt 2 kpa, Prokurator Regionalny we Wrocławiu wniósł o:

1/ wznowienie postępowania administracyjnego zainicjowanego wnioskiem M M złożonym w dniu 22 lutego 2006 r. o stwierdzenie nieważności orzeczenia administracyjnego Prezydium Rady Narodowej w m.st. Warszawie z dnia 27 grudnia 1951 r. nr GM/T'W/22128/51;

2/ stwierdzenie na podstawie art. 151 paragraf 2 k.p.a. wydania z naruszeniem prawa decyzji Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Warszawie KOC/841/Go/06 z dnia 15 lutego 2007 r. odmawiającej stwierdzenia nieważności orzeczenia administracyjnego Prezydium Rady Narodowej w m.st. Warszawie z dnia 27 grudnia 1951 r. nr GM/TW/22128/51 oraz decyzji KOC/1013/Go/07 z dnia 20 sierpnia 2007 r. utrzymującej w mocy decyzję KOC/841/Go/06 z dnia 15 lutego 2007 r.

Uzasadniając sprzeciw wskazano, że w toku postępowania wyjaśniającego prowadzonego w Prokuraturze Regionalnej we Wrocławiu pod sygn. akt RP V Pa 199.2017 uzyskano z Archiwum Państwowego w Warszawie dokumentację Zarządu Miejskiego m.st. Warszawy z której wynika, że w dniu 20 marca 1948 r. do Zarządu Miejskiego w Warszawie wpłynął wniosek Z. P określony jako ,,podanie", w którym wnosił o ,,reprywatyzację nieruchomości" znajdującej się przy ul. Browarnej 15.

Zostało podniesione ponadto, że Prezydium Rady Narodowej w m.st. Warszawie uzasadniając wydane orzeczenie z dnia 27 grudnia 1951 r. Nr GM/T W/22128/51 błędnie wskazało termin objęcia w posiadanie gruntu nieruchomości przez Gminę m.st. Warszawy jako dzień 16 sierpnia 1948 r. i tym samym określiło niewłaściwy termin złożenia wniosku dekretowego.

Argumentowano w sprzeciwie, że przyjmując, iż wniosek dekretowy wobec przedmiotowej nieruchomości nie został złożony, organ odmówił dotychczasowym właścicielom przyznania prawa własności czasowej.

Te ustalenia były podstawą wydania decyzji przez Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Warszawie, od których wniesiono sprzeciw.

Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Warszawie rozpoznając wniosek o stwierdzenie nieważności orzeczenia Prezydium Rady Narodowej w m.st. Warszawie z dnia 27 grudnia 1951 r. nr Gm/TW/22128/51 odmawiającego przyznania dotychczasowym właścicielom prawa własności czasowej do gruntu nieruchomości położonej przy ul. Browarnej 15 ozn. hip uznało, że przedmiotowa nieruchomość objęta została w posiadanie w dniu 16 sierpnia 1948 r, co ma wynikać z obwieszczenia ogłoszonego w Dzienniku Urzędowym Zarządu Miejskiego nr 20 z 1948 r.

Przy przyjęciu, że termin do złożenia wniosku prawidłowo rozpoczął swój bieg, a brak jest dowodów wskazujących na złożenie wniosku dekretowego, Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Warszawie uznało, że wydane po jego upływie orzeczenie o nieprzyznaniu prawa własności czasowej nie narusza prawa.

Ujawnione aktualnie i opisane powyżej nowe okoliczności faktyczne oraz nowe dowody istniejące w dniu wydania decyzji, nieznane organowi są istotne dla sprawy.

Dotyczą jej przedmiotu na nowo kształtują ustalenia faktyczne oraz mają znaczenie prawne, gdyż mogły mieć wpływ na odmienne rozstrzygnięcie sprawy.

Z nowych ustaleń wynika bowiem, że właściciel nieruchomości Z L P w terminie określonym dekretem złożył wniosek o „reprywatyzowanie jego nieruchomości”, wniosek ten został opatrzony pieczęcią Zarządu Miejskiego w Warszawie i zarejestrowany w dniu 20 marca 1948 r. pod nr 506.

Pod tą samą sygnaturą tj. 4-42-VIII (506) 48 Zarząd Miejski w m.st. Warszawie Wydział Administracji Nieruchomości wydal także zaświadczenie wskazujące na wejście w posiadanie tej nieruchomości przez Z L P przed objęciem jej przez Zarząd Miejski co powodowało niemożność uznania nieruchomości za majątek opuszczony i

wykluczało możliwość uznania za stronę postępowania Wydział Finansowy Terenowego Oddziału Likwidacyjnego.

Postanowieniem z dnia 26 czerwca 2020 r. nr KOC/6323/Go/19 SKO wznowiło postępowanie zakończone decyzją SKO z 20 sierpnia 2007 r. nr KOC/1013/Go/07, utrzymującą w mocy własną decyzję z 15 lutego 2007 r. nr KOC/841/Go/06.

Decyzją z 22 października 2020 r. nr KOC/6323/Go/19 SKO stwierdziło wydanie z naruszeniem prawa decyzji SKO z 15 lutego 2007r. nr KOC/841/Go/06 odmawiającej stwierdzenia nieważności orzeczenia administracyjnego Prezydium Rady Narodowej w m.st. Warszawie z 27 grudnia 1951 r. nr GM/TW/22128/51 oraz decyzji SKO z 20 sierpnia 2007 r. nr KOC/1013/Go/07 utrzymującej w mocy własną decyzję z 15 lutego 2007 r. nr KOC/841/Go/06. W uzasadnieniu decyzji SKO wskazało, że choć wniosek dekretowy Zbigniewa Piskorskiego z 20 marca 1948 r. stanowi nowy dowód w sprawie, istniejący i nieznany organowi orzekającemu w 2007 r., to jednak z uwagi na upływ terminów, o których mowa w art. 146 § 1 kpa nie mogło nastąpić uchylenie decyzji SKO. Dlatego też SKO stwierdziło wydanie tych decyzji z naruszeniem prawa stosownie do treści art. 151 paragraf 2 kpa.

9. Podstawa ustalenia stanu faktycznego sprawy.

Powyższy stan faktyczny Komisja ustaliła na podstawie zgromadzonych w sprawie dokumentów: akt otrzymanych z Urzędu Miasta Stołecznego Warszawy dotyczących reprywatyzacji nieruchomości przy ul. Browarnej 15, dokumentacji z Archiwum Państwowego w Warszawie, akt prokuratorskich o sygn. RP V Pa 199.2017, akt KOC/6323/Go/19, KOC/841/Go/06, KOC/1013/Go/07.

III

Po rozpatrzeniu zebranego materiału dowodowego Komisja zważyła, co następuje:

W ocenie Komisji w sprawie wystąpiła przesłanka uzasadniająca uchylenie decyzji przyznającej odszkodowanie i umorzenie postępowania w sprawie ustalenia i

przyznania odszkodowania. Wskazać bowiem należy, że umorzenie postępowania nie zależy od woli organu, lecz od stwierdzenia obiektywnej przyczyny bezprzedmiotowości postępowania administracyjnego w zakresie ustalenia i przyznania odszkodowania w trybie art. 215 ust. 2 u.g.n., co miało miejsce w rozpatrywanej sprawie.

Zgodnie z treścią art. 29 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 9 marca 2017 r., w wyniku postępowania rozpoznawczego Komisja wydaje decyzję, w której uchyla decyzję reprywatyzacyjną w całości albo w części i w tym zakresie orzeka co do istoty sprawy albo, uchylając tę decyzję, umarza postępowanie w całości albo w części.

Z treści art. 30 ust. 1 pkt. 4 a ustawy z dnia 9 marca 2017 r. wynika, że Komisja wydaje decyzję, o której mowa w art. 29 ust. 1 pkt 2-4, jeżeli stwierdzono inne naruszenie przepisów postępowania, jeżeli mogło ono mieć istotny wpływ na wynik sprawy, w szczególności jeżeli stroną postępowania o wydanie decyzji reprywatyzacyjnej była osoba, która nie była osobą uprawnioną w rozumieniu art. 7 ust. 1 dekretu, osobę uprawnioną reprezentował kurator ustanowiony dla osoby nieznanej z miejsca pobytu, a nie było podstaw do jego ustanowienia, ustanowiono kuratora spadku działającego w imieniu osoby nieżyjącej lub z naruszeniem przepisów o dziedziczeniu, w tym przepisów dotyczących dziedziczenia spadków wakujących lub nieobjętych, lub stwierdzono naruszenie prawa materialnego, które miało wpływ na wynik sprawy.

W niniejszej sprawie z uwagi na jej stan faktyczny koniecznym jest uwzględnienie treści Uchwały Naczelnego Sądu Administracyjnego z 30 czerwca 2022 r. w sprawie sygn. akt I OPS 1/22 w której trafnie stwierdzono,”(…) że z samej umowy przelewu, ujętej w art. 509 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz.U. z 2020 r. poz. 1740, z późn. zm.), której przedmiotem jest wierzytelność odszkodowawcza za odjęcie prawa własności nieruchomości w wyniku zdarzenia lub aktu ze sfery prawa publicznego, nabywcy tej wierzytelności w sprawie o ustalenie odszkodowania, o którym mowa w art. 128 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2021 r. poz. 1899, z późn. zm.), nie przysługuje przymiot strony w rozumieniu art. 28 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania

administracyjnego (Dz.U. z 2021 r. poz. 735, z późn. zm.). Stwierdzono przy tym również, że źródłem interesu prawnego, o którym mowa w art. 28 Kodeksu postępowania administracyjnego, jest norma prawa powszechnie obowiązującego, a nie skutki czynności prawnej dokonanej przez podmiot prawa cywilnego."

W sprawie będącej przedmiotem przytoczonej Uchwały wyjaśniona została kwestia braku interesu prawnego osoby, która to wywodziła go z umowy przelewu, którego przedmiotem jest wierzytelność odszkodowawcza za odjęcie prawa własności nieruchomości, jako sytuacji prawnej mającej uzasadniać przymiot strony w rozumieniu art. 28 k.p.a., w sprawie o ustalenie odszkodowania, o którym mowa w art. 128 ust. 1 u.g.n.

Nadmienienia przy tym wymaga okoliczność, że ww. zapatrywanie odnalazło zastosowanie w orzecznictwie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie m.in. w sprawach z wyroku z 24 kwietnia 2025 r. sygn. akt I SA/Wa 55/25, z wyroku z 28 marca 2025 r. sygn. akt I SA/Wa 2010/24, z wyroku z 20 marca 2025 r. sygn. akt I SA/Wa 4/25, z wyroku z 18 września 2024 r. sygn. akt I SA/Wa 1288/24, z wyroku z 6 września 2024 r. sygn. akt I SA/Wa 664/24 i z wyroku z 13 sierpnia 2024 r. sygn. akt I SA/Wa 753/23.

W kontekście przytaczanej wyżej uchwały podkreślenia wymaga, że zgodnie z treścią regulacji art. 215 ust. 2 u.g.n. przepisy ustawy dotyczące odszkodowania za wywłaszczone nieruchomości stosuje się odpowiednio do domu jednorodzinnego.

W zw. z powyższym uchwała Naczelnego Sądu Administracyjnego z 30 czerwca 2022 r. w sprawie sygn. akt I OPS 1/22 znajduję zastosowanie w niniejszej sprawie.

Podsumowując, zgodnie z uchwałą NSA z dnia 30 czerwca 2022 r., nabycie roszczeń od dawnych właścicieli lub ich następców prawnych nie stanowi podstawy do uznania nabywcy za stronę postępowania reprywatyzacyjnego, a tym samym nie umożliwia mu udziału w procedurze oraz dochodzenia jakichkolwiek praw w ramach postępowania celem ustalenia odszkodowania w trybie art. 215 ust. 2 u.g.n.

W kontekście akcentowanej tematyki, szczególnego odnotowania wymaga wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z 15 lipca 2026 r. sygn. akt I SA/Wa 522/26. Podkreślenia bowiem wymaga, że przedmiotowe orzeczenie zapadło na gruncie sprawy dotyczącym niniejszej Komisji, w tym również w przedmiocie przyznania odszkodowania w trybie art. 215 ust. 2 u.g.n.

W wyroku trafnie wskazano, że „Niezależnie jednak od powyższego, Sąd zwraca uwagę, że podjęte rozstrzygnięcie Komisji znajduje także uzasadnienie w okoliczności uczynienia beneficjentami decyzji reprywatyzacyjnej osoby, która na gruncie art. 215 ust. 2 u.g.n. nie mogła być uznana za osobę legitymowaną do skutecznego ubiegania się o odszkodowanie. Prawo to wszak z woli ustawodawcy, począwszy od pierwszych ustanowionych w tym przedmiocie regulacji ujętych w ustawie z dnia 12 marca 1958 r. o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości, pomyślane było jako przynależne osobom, których bezpośrednio dotyczyły skutki objęcia nieruchomości działaniem dekretu z dnia 26 października 1945 r i ich następców prawnych. Wskazuje na to użyta w redakcji tych przepisów przy określaniu podmiotów, które muszą spełnić ustalone przesłanki warunkujące uzyskaniem odszkodowania, formuła „poprzedni właściciele lub następcy prawni tych osób” oraz „ poprzedni właściciel bądź jego następcy prawni”. Zgodnie zaś z definicją legalną pojęcia „poprzedniego właściciela” sformułowaną w art. art. 4 pkt 4 u.g.n. jest nią osoba, która została pozbawiona prawa własności nieruchomości wskutek jej wywłaszczenia albo przejęcia na rzecz Skarbu Państwa lub na rzecz jednostki samorządu terytorialnego na podstawie innych tytułów. Zważywszy z kolei na to, że prawo do uzyskania odszkodowania aktualizowało się kiedy poprzedni właściciel definitywnie pozbawiony został możliwości uzyskania przewidzianego w dekrecie prawa do nieruchomości, a tego skutecznie nie mógł dochodzić nabywca roszczeń dekretowych - co przesądzono w uchwale składu siedmiu sędziów NSA z 10 kwietnia 2024 r. I OPS 1/23 (ONSAiWSA 2024/3/28) - nie ma żadnego uzasadnienia by takiego nabywcę odmiennie traktować w sprawie o odszkodowanie, za objęte działaniem owego dekretu nieruchomości. Jakkolwiek pogląd wyrażony w powyższej uchwale oraz sama uchwała, odnoszą się do nabywców roszczeń dekretowych (w wyniku zawartych umów przelewu wierzytelności), pozostają one aktualne także przy ocenie pozycji procesowej osób, które nabyły umownie spadek od bezpośrednich spadkobierców. W obu przypadkach mamy bowiem do czynienia z umowami

cywilnoprawnymi, które jak wywiódł Naczelny Sąd Administracyjny w przywołanej wyżej uchwale, a także podtrzymującej ją uchwale z 16 marca 2026 r. sygn. akt I OPS 4/25 (ONSAiWSA 2026/3/35), nie mogą być źródłem interesu prawnego w postępowaniu administracyjnym. Tym jest wyłącznie norma prawa materialnego. To natomiast, że w następstwie zawartej umowy skarżąca weszła, stosownie do art. 1053 k.c., w prawa i obowiązki spadkobiercy ma znaczenie wyłącznie przy ocenie jej uprawnień w sferze cywilnej, a nie administracyjnej. Skutki czynności prawnej aby wywarły wpływ na sferę praw o charakterze administracyjnym wymagają aby ustawodawca je wyraźnie unormował, co w odniesieniu do uprawnień przewidzianych w dekrecie i pochodnych im uprawnień przewidzianych w ustawie o gospodarce nieruchomościami nie ma miejsca. Stąd nawet w sytuacji gdyby nie doszło do wygaśnięcia roszczenia o odszkodowanie za przedmiotową nieruchomość, jego uzyskanie przez stronę umowy, o której mowa w art. 1052 k.c. nie było możliwe. Przeniesienie zaś spadku na osobę trzecią, skutecznie eliminowało także możliwość dochodzenie praw do odszkodowania przez zbywcę spadku. To z kolei oznaczało zaistnienie stanu bezprzedmiotowości postępowania z przyczyn podmiotowych, a w konsekwencji nakładało na organ obowiązek jego umorzenia. Sądowi w składzie orzekającym w sprawie znane są wprawdzie orzeczenia, w których uznaje się prawo umownych nabywców spadku, do bycia stroną postępowań dekretowych czy odszkodowawczych (tytułem przykładu można tu przywołać wyrok wyroku siedmiu sędziów NSA z 13 października 2003 r. OSA 4/3), jednakże wyrażonych w tych orzeczeniach zapatrywań nie podziela. Uznaje również, że po podjęciu przywoływanych już wyżej uchwał, a także uchwały składu 7 sędziów NSA z 30 czerwca 2022 r. I OPS 1/22 (ONSAiWSA 2022/5/64) - przesądzającej, że z umowy przelewu o jakiej mowa w art. 509 kodeksu cywilnego, której przedmiotem jest wierzytelność odszkodowawcza za odjęcie prawa własności nieruchomości w wyniku zdarzenia lub aktu ze sfery prawa publicznego, nabywcy tej wierzytelności w sprawie o ustalenie odszkodowania, o którym mowa w art. 128 ust. 1 u.g.n. nie przysługuje przymiot strony w rozumieniu art. 28 k.p.a. - wyrażane w nich stanowisko straciło na aktualności.”

Odnosząc powyższe do ustaleń faktycznych zaistniałych na kanwie niniejszej sprawy, wskazać należy, że decyzją z dnia 6 grudnia 2012 r. nr 561/GK/DW/2012, Prezydent m.st. Warszawy ustalił i przyznał odszkodowanie na rzecz M M, więc

osoby która nie jest spadkobiercą dawnego właściciela nieruchomości Z L P.
Z niespornych okoliczności sprawy wynika, że adresat decyzji reprywatyzacyjnej nie jest dawnym właścicielem nieruchomości objętej powołaną decyzją. Z ustaleń faktycznych w sprawie wynika, że w latach 2006-2012, prawa i roszczenia z dekretu warszawskiego do wyżej opisanej nieruchomości stały się przedmiotem obrotu prawnego. Beneficjent nabył prawa i roszczenia dekretowe od T P spadkobiercy Z L P. Do zakresu uprawnień jakie na mocy umów zostały sprzedane wchodziły prawa i roszczenia z art. 7 dekretu oraz po odmowie przyznania prawa własności czasowej – uprawnienia adresowane do poprzedniego właściciela na mocy art. 215 ust. 2 u.g.n. do uzyskania odszkodowania w tym zakresie.

Tymczasem, umowy obrotu prawami cywilnymi nie legitymowały beneficjenta decyzji do skutecznego ubiegania się o przyznanie odszkodowania objętego decyzją z dnia 6 grudnia 2012r.

Podkreślenia wymaga, że wnioskodawca M M nabył prawa i roszczenia do nieruchomości położonej przy ul. Browarnej hip. Nr w drodze trzech umów sprzedaży od T P. Dlatego też należy uznać, że Prezydent m.st. Warszawy nie był uprawnionym do wydania decyzji ustalającej i przyznającej odszkodowanie w przedmiotowej sprawie. Mając na uwadze treść uchwały w składzie 7 sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 10 kwietnia 2024 r. sygn. I OPS 1/23 oraz treść wyroków Naczelnego Sądu Administracyjnego z 29 sierpnia 2022 r. sygn. I OSK 2034/20, I OSK 2875/20, I OSK707/20, I OSK 1717/20 oraz wyroku WSA w Warszawie z 15 lipca 2026 r. sygn. akt I SA/Wa 522/26 należy uznać, że sprawa w zakresie ustalenia i przyznania odszkodowania w zakresie podmiotowym była bezprzedmiotowa. Podkreślenia bowiem wymaga, że nabywca praw i roszczeń nie posiada interesu prawnego zgodnie z art. 28 k.p.a. do uzyskania odszkodowania w trybie art. 215 ust. 2 u.g.n. Norma prawa materialnego art. 215 ust. 2 u.g.n. w zw. z art. 4 pkt 4 u.g.n. jednoznacznie wskazuje, że adresatem rozstrzygnięcia o ustaleniu i przyznaniu odszkodowania jest wyłącznie dawny właściciel nieruchomości. Jak zaś wykazano beneficjent decyzji M M nie jest dawnym właściciel nieruchomości lub jego następcą prawnym, dlatego też nie mógł być adresatem wydanej w sprawie decyzji.

W tych okolicznościach oczywistym jest bezprzedmiotowość niniejszego postępowania z przyczyn podmiotowych.

W kontekście zaś powyższego zasadnym jest stwierdzenie, że Prezydent m.st. Warszawy wydając decyzję z dnia 6 grudnia 2012 r. nr 561/GK/DW/2012 naruszył regulacje art. 28 k.p.a. w zw. z art. 215 ust. 2 u.g.n. w zw. z art. 4 pkt 4 u.g.n.

Dlatego też właściwym rozstrzygnięciem było umorzenie postępowania prowadzonego przez Prezydenta m.st. Warszawy w całości na mocy art. 29 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. bowiem M M nie mógł być adresatem wydanej w sprawie decyzji.

Zgodnie z art. 105 § 1 k.p.a. gdy postępowanie z jakiejkolwiek przyczyny stało się bezprzedmiotowe w całości albo w części, organ administracji publicznej wydaje decyzję o umorzeniu postępowania odpowiednio w całości albo w części.

Bezprzedmiotowość, o której mowa w art. 105 § 1 k.p.a. oznacza brak podstaw prawnych do merytorycznego rozpoznania danej sprawy. Wiąże się to z brakiem któregoś z elementów stosunku materialnoprawnego, co skutkuje tym, że nie można załatwić sprawy przez jej rozstrzygnięcie co do istoty. Zachodzi ona zatem w sytuacjach, gdy w świetle prawa materialnego i ustalonego stanu faktycznego nie mamy do czynienia ze sprawą administracyjną mogącą być przedmiotem postępowania. Bezprzedmiotowość może mieć charakter podmiotowy, jak i przedmiotowy. Zawsze jednak oznacza brak przedmiotu postępowania. Tym przedmiotem jest zaś konkretna sprawa, w której organ administracji państwowej jest władny i jednocześnie zobowiązany rozstrzygnąć na podstawie przepisów prawa materialnego o uprawnieniach lub obowiązkach indywidualnego podmiotu. Organ umarza więc postępowanie w sytuacji, gdy brak jest podstaw prawnych lub faktycznych do prowadzenia postępowania administracyjnego i do merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy. Na aprobatę zasługuje przyjmowany w orzecznictwie pogląd, wedle którego istota bezprzedmiotowości postępowania polega na nastąpieniu takiego zdarzenia prawnego lub faktycznego, które spowodowało, że przestała istnieć ta szczególna relacja między faktem (sytuacją faktyczną danego podmiotu) a

prawem (sytuacją prawną danego podmiotu), z którą prawo łączy obowiązek konkretyzacji normy w postaci wydania decyzji administracyjnej (por. wyrok NSA z dnia 10 maja 2012 r., sygn. akt II GSK 467/11 i wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 22 maja 2013 r., sygn. akt IV SA/Wr 48/13). Decyzja o umorzeniu postępowania nie rozstrzyga zatem o materialnoprawnych uprawnieniach i obowiązkach stron i jest równoznaczna z brakiem przesłanek do merytorycznego orzekania co do istoty sprawy. Jej wydanie jest obligatoryjne w przypadku bezprzedmiotowości (por. WSA w Opolu z dnia 22 lipca 2014 r., sygn. akt II SA/Op 307/14).

W tym miejscu należy wskazać na jednoznaczne stanowisko zawarte w doktrynie i orzecznictwie w kwestii bezprzedmiotowości postępowania o aspekcie podmiotowym. Zgodnie ze stanowiskiem reprezentowanym w literaturze przedmiotu, tj. bezprzedmiotowość w aspekcie podmiotowym związana jest z przyznaniem jednostce, zgodnie z art. 28, statusu strony w postępowaniu w sprawie. Po wszczęciu postępowania na żądanie jednostki, jak i wszczęciu z urzędu postępowania wobec jednostki, w wyniku wykładni przepisu prawa materialnego stanu faktycznego w sprawie organ może stwierdzić, że nie ma podstaw do wyprowadzenie interesu prawnego, co wyłącza przyznanie jednostce prawa strony, bądź do angażowania jednostki z powodu braku podstaw do nałożenia obowiązku lub do pozbawienia lub ograniczenia uprawnienia. Zamyka to możliwość prawną merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy. Postępowanie w sprawie jest bezprzedmiotowe z uwagi na brak podstaw podmiotowych do nawiązania z tą jednostką relacji materialnoprawnej. Na ten aspekt bezprzedmiotowości podmiotowej wskazał NSA w wyroku z 9 stycznia 2013 r. sygn. II GSK 1833/11, niepubl.:,, Z poglądów prezentowanych zarówno w doktrynie jak i orzecznictwie sądów administracyjnych, które skład orzekający w tej sprawie w pełni podziela, wynika, że bezprzedmiotowość postępowania występuje m. in. wówczas, gdy podmiot nieuprawniony do domagania się wszczęcia postępowania zgłosił inicjatywę w tym względzie. Wszczęcie postępowania administracyjnego, w sytuacji, gdy zgodnie z przepisami prawa administracja publiczna może kształtować stosunki prawne wyłącznie na wniosek jednostki, oparte jest na zasadzie skargowości. Wymaga to wniosku strony- osoby mającej legitymację procesową w rozumieniu art., 28 k.p.a. Wszczęcie postępowania na wniosek nielegitymowanego podmiotu jest podstawą do wydania decyzji o umorzeniu postępowania (por. uchwała NSA(7) z 5 lipca 1999 r., OSP 16/98, ONSA1999, NR 4, poz. 119; wyrok NSA z 24

maja 2001 r., sygn. IV SA 599/99)" (B. Adamiak, Janusz Borkowski, Kodeks postępowania administracyjnego, Komentarz, Warszawa 2022 r.).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy należy stwierdzić, że w niniejszej sprawie z przyczyn podmiotowych adresatem rozstrzygnięcia nie mógł być nabywca praw i roszczeń.

Powyższe skutkuje wydaniem przez Komisję decyzji o uchyleniu decyzji Prezydenta m.st. Warszawy z dnia 6 grudnia 2012 r. nr 561/GK/DW/2012 i umorzeniu w całości postępowania w przedmiocie ustalenia i przyznania odszkodowania w trybie art. 215 ust. 2 u.g.n. w części dotyczącej działki hip. nr, która obecnie stanowi część działki ewidencyjnej nr 34 z obrębu 5-04-02 w oparciu o treść art. 105 § 1 k.p.a. jako bezprzedmiotowego.

IV. Strony postępowania rozpoznawczego

Na podstawie art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. w zw. z art. 28 k.p.a. stroną jest każdy, czyjego interesu prawnego lub obowiązku dotyczy postępowanie albo kto żąda czynności organu ze względu na swój interes prawny lub obowiązek.

Z uwagi na powyższe za stronę niniejszego postępowania Komisja uznała beneficjenta kontrolowanej decyzji M M.

Jak stanowi art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. o wszczęciu postępowania rozpoznawczego Komisja zawiadamia m.st. Warszawę oraz pozostałe strony postępowania. Jeżeli decyzja została wydana przez inny organ, stroną postępowania przed Komisją jest ten organ albo inny organ właściwy do rozpoznania sprawy. Z treści cytowanego przepisu wynika, że stroną niniejszego postępowania rozpoznawczego przed Komisją jest także Miasto Stołeczne Warszawa reprezentowane przez Prezydenta m.st. Warszawy.

V. Konkluzja

Mając na uwadze powyżej wskazane okoliczności, Komisja orzekła jak na wstępie.

Przewodniczący Komisji

Arkadiusz Myrcha

Pouczenie

1. Niniejsza decyzja jest ostateczna (art. 10 ust. 4 ustawy z 9 marca 2017 r.). Strona może wnieść skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, ul. Jana Kazimierza 10, 01 -248 Warszawa, za pośrednictwem Komisji do spraw reprywatyzacji nieruchomości warszawskich, w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji (art. 52 § 1, art. 53 § 1 oraz art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, Dz. U. z 2026 r. poz. 143 ; dalej: p.p.s.a.). Skarga powinna czynić zadość wymogom określonym w art. 57 p.p.s.a. Do skargi należy dołączyć jej odpisy i odpisy załączników dla doręczenia ich stronom (w tym dla tut. organu), a ponadto jeżeli w Sądzie nie złożono załączników w oryginale po jednym odpisie każdego załącznika do akt sądowych (art. 47§1 p.p.s.a.).

2. Zgodnie z art. 57 §5 k.p.a. termin uważa się za zachowany, jeżeli przed jego upływem pismo zostało: 1) wysłane w formie dokumentu elektronicznego do organu administracji publicznej, a nadawca otrzymał urzędowe poświadczenie odbioru; 2) nadane w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe albo placówce pocztowej operatora świadczącego pocztowe usługi powszechne w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej albo państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym; 3) złożone w polskim urzędzie konsularnym; 4) złożone przez żołnierza w dowództwie jednostki wojskowej; 5)

złożone przez członka załogi statku morskiego kapitanowi statku; 6) złożone przez osobę pozbawioną wolności w administracji zakładu karnego.

Zgodnie z art. 71 Prawa pocztowego Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej dokonał wyboru Poczty Polskiej Spółki Akcyjnej z siedzibą w Warszawie jako operatora wyznaczonego do świadczenia usług powszechnych w latach 2016 - 2025.

3. Wpis od skargi do sądu administracyjnego ma charakter stały i wynosi 200 (dwieście) zł zgodnie z §2 ust. 3 pkt 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2003 r. w sprawie wysokości oraz szczegółowych zasad pobierania wpisu w postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2021 r. poz. 535).

4. W myśl zaś art. 243 § 1 p.p.s.a. stronie może być przyznane - na jej wniosek - prawo pomocy. Wniosek ten wolny jest od opłat sądowych. Wniosek o przyznanie prawa pomocy powinien zawierać oświadczenie strony obejmujące dokładne dane o stanie majątkowym i dochodach, a jeżeli wniosek składa osoba fizyczna, ponadto dokładne dane o stanie rodzinnym oraz oświadczenie strony o niezatrudnieniu lub niepozostawaniu w innym stosunku prawnym z adwokatem, radcą prawnym, doradcą podatkowym lub rzecznikiem patentowym. Wniosek składa się na urzędowym formularzu według ustalonego wzoru (art. 252 § 1 i § 2 p.p.s.a.). Zgodnie zaś z art. 244 § 1 p.p.s.a. prawo pomocy obejmuje zwolnienie od kosztów sądowych oraz ustanowienie adwokata, radcy prawnego, doradcy podatkowego lub rzecznika patentowego.

5. Zgodnie z treścią art. 87 §1 p.p.s.a. strona może złożyć wniosek o przywrócenie terminu do złożenia skargi na decyzję Komisji. Wniosek ten należy złożyć do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie za pośrednictwem Komisji, w terminie siedmiu dni od czasu ustania przyczyny uchybienia terminu. W piśmie tym należy uprawdopodobnić okoliczności wskazujące na brak winy w uchybieniu terminu. Równocześnie z wnioskiem strona powinna dokonać czynności, której nie dokonała w terminie. Po upływie roku od uchybionego terminu, jego przywrócenie jest dopuszczalne tylko w przypadkach wyjątkowych.

6. W myśl zaś art. 16 ust. 3 ustawy z 9 marca 2017 r. w zw. z art. 49 §1 k.p.a., strony mogą być zawiadamiane o wszczęciu postępowania, decyzjach i innych czynnościach Komisji poprzez ogłoszenie w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie podmiotowej urzędu obsługującego Ministra Sprawiedliwości. Zawiadomienie albo doręczenie uważa się za dokonane po upływie 7 dni od dnia publicznego ogłoszenia. Z uwagi na to, że doręczenie decyzji następuje w formie publicznego ogłoszenia Komisja informuje, że z treścią decyzji strony mogą zapoznać się w urzędzie zapewniającym obsługę administracyjno - biurową Komisji w dniach i godzinach pracy tego urzędu.

7. Zgodnie z treścią art. 49b. §1 k.p.a., w przypadku zawiadomienia strony zgodnie z art. 49 § 1 lub art. 49a o decyzji lub postanowieniu, które podlega zaskarżeniu, na wniosek strony, organ, który wydał decyzję lub postanowienie, niezwłocznie, nie później niż w terminie trzech dni od dnia otrzymania wniosku, udostępnia stronie odpis decyzji lub postanowienia w sposób i formie określonych we wniosku, chyba że środki techniczne, którymi dysponuje organ, nie umożliwiają udostępnienia w taki sposób lub takiej formie.

8. Stosownie do treści art. 39 a ust. 1 ustawy z 9 marca 2017 r. od decyzji Komisji stronie nie przysługują przewidziane w odrębnych przepisach środki prawne wzruszenia decyzji dotyczące wznowienia postępowania, uchylenia, zmiany lub stwierdzenia nieważności decyzji.